

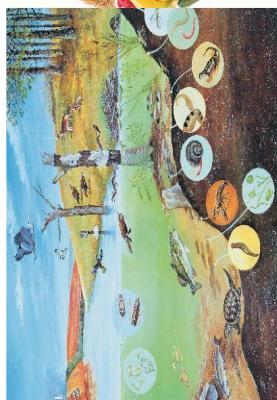
financed by
Austrian
Development Cooperation

РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТАР ЗА ЗАШТИТА
НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА
Македонија

ЧУВАРИ НА ПРИРОДАТА

ЕКОЛОШКО ДРУШТВО
Планетум

Издава:

Еколошко друштво Планетум - Струмица

Илустратор:

Чувари на природата

Графичка обработка:

Митко Шопов

Подготвиле:

Славчо Георгиев

Катерина Ачи-Скерлева

Печати:

Графосервис - Струмица

Тираж:

300 примероци

Содржина:

1. Вовед	2
2. Енергија	3
3. Здрава храна	5
4. Рециклирање	7
5. Отпад	9
6. Транспорт	11
7. Био-разновидност	12
8. Еко-карневал	14
9. Еко-настан	16

ВОВЕД

Живееме во време кога секојдневно за наши потреби ги искористуваме природните богатства кои ни се дадени на располагање, при тоа не размислувајќи за иднината и генерациите по нас.

Луѓето од планетата бараат се повеќе, а можностите кои ни ги дава планетата се се помали. Барањата на популацијата ја надминуваат можноста за одржливиот развој на планетата. Живееме и се однесуваме како да имаме резервна планета на располагање. Доколку не се преземе нешто состојбата во природата ќе се влоши. Некои проблеми како што се : пораст на населението, климатските промени, искористување на шумското богатство, рудното богатство, зголемено производство на отпад мора да се решаваат што е можно побрзо. Крајно време е да го смениме начинот на живот и да се свртиме кон одржлива иднина. Одговорот за одржливост на планетата земја е во наши раце.

Нашите согледувања укажуваат дека е потребно еколошкото образование систематски да се развива и да започне уште од најмала возраст. Работењето со учениците да е во склад со програмата која потикнува чувство на самопочит на секое дете и развива способноста за комуникација и соработка. Малите акции прилагодени на нивната возраст во воспитниот процес преку игри, креативни работилници и сл. кај децата треба да побудат емоции, познанства, и создадат пријателски однос кон природата. На децата треба да им се развие самодовербата и да им се покаже дека можат да создаваат многу добри работи за животниот простор кој не опкружува.

Однесувајте се паметно кон Земјата, таа не ви е дадена од вашите родители, туку е позајмена од вашите деца – стара индијанска поговорка

ЧУВАРИ НА ПРИРОДАТА

ЕНЕРГИЈА

Енергијата што денес најчесто се користи е од фосилно потекло, а неговата примена е голем еколошки проблем.

Затоа е препорачливо да се користи енергија од обновливи извори. Обновливатите извори на енергија се: енергијата на ветарот, сонцето, водата, биомасата и геотермална енергија.

Со одржлив дизајн и планирање може да се постигне голема заштеда на енергија.

Некои од широко распространетите и прифатливи решенија за домаќинства се: соларните колектори за топла вода, ветерниците и фотонапонски ќелии за електрична енергија, соларни печки, биогас, инсталација на ефикасна пекка со висока термичка маса итн.

ЧУВАРИ НА ПРИРОДАТА

СОВЕТИ:

- 💡 необновливите извори на енергија: дрво, јаглен да ги замениме со обновливи извори на енергија: сонце, вода, ветар.
- 💡 не трошете ја енергијата залудно

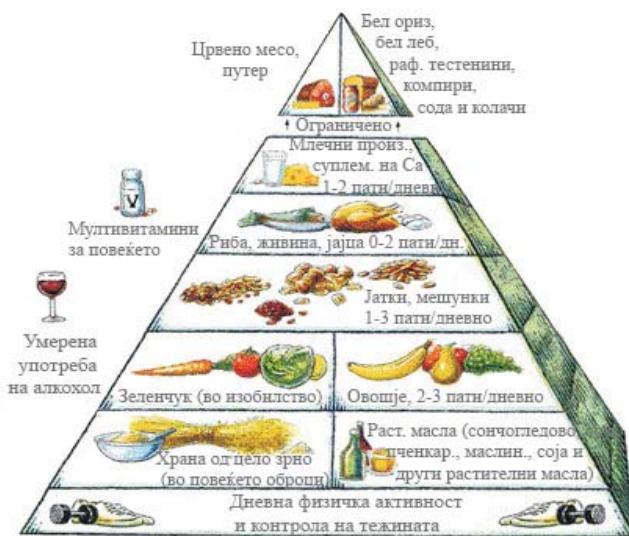

ЦЕЛ:

- 👉 Да се здобијат со знаења за обновливате и необновливате видови на енергија
- 👉 Да станат свесни за важноста на енергијата за животот на луѓето
- 👉 Да се здобијат со информации за начините на штедење на енергија

ЧУВАРИ НА ПРИРОДАТА

ЗДРАВА ХРАНА

ЧУВАРИ НА ПРИРОДАТА

СОВЕТИ:

- ✿ да јадеме разновидна храна
- ✿ редовно да пиеме вода, млеко и сокови од овошје
- ✿ редовно да јадеме по пет оброка дневно
- ✿ да внимаваме колку внесуваме маснотии во човечкиот организам
- ✿ здравата храна да ни биде навика права

ЦЕЛ:

✿ Да ги научиме децата да направат вистински избор за себе и за животната средина

✿ Да овозможиме учениците да добијат основни сознанија за органската храна, за здравата храна, за исхраната воопшто, како и за тоа кои се погодностите за здравјето и за здравиот живот

РЕЦИКЛИРАЊЕ

Во денешно време сите ние користиме хартија. Опкружени сме со документи, книги, списанија, весници и печатари, кои постојано "голтаат" хартии од вредност, и речиси и да не мислиме од каде доаѓа или за тоа како неговото производство влијае на животната средина.

Хартијата може да биде произведена од различни материјали како: памук, коноп, лисја од банана, трева, тутун, но хартијата е најчесто направена од целулоза - кашеста маса, која се добива со кинење на дрва.

Со желба да ја зачуваме животната средина се определуваме за рачна изработка на рециклирана хартија барем за оние мали нешта (честитки, плика, кутии, итн.) кои ќе ни го разубават просторот нашите пријатели, семејство и нас самите. Изработка на рециклирана хартија не воведува во еден нов свет на креативност.

Поаѓајќи од фактот дека за производство на нова хартија треба да се уништат шумите, осознаваме дека рециклирање не е само забава, туку и неопходно доколку сакаме да ја зачуваме оваа животната средина и нашата единствена планета на која живееме. За среќа, можеме да спасиме барем некои од овие дрва ако користиме помалку хартија и ја рециклираме веќе користената.

ЧУВАРИ НА ПРИРОДАТА

Рециклирањето на хартија не учи како да правиме хартија, каква што обично ја користиме, но не учи и како можеме да направиме свои мали уникати. Што и да правите со неа (честитки, плика, кутии ...) нашата рачно изработена хартија ќе биде прекриена со допир на посебност, чувство на топлина и магија на зближување.

ЗОШТО РЕЦИКЛИРАЊЕ?

Постојат бројни причини зошто рециклирањето во денешно време стана исклучително важно за зачувување на нашата животна средина.

РЕЦЕКЛИРАЊЕТО ОБЕЗБЕДУВА:

- Заштита на природата и природните ресурси.
- Намалување на загадувањето на воздухот, водата и почвата.
- Заштеда на скапа и драгоценна енергија.
- Намалување на депониски простор.

ЧУВАРИ НА ПРИРОДАТА

ОТПАД

СОВЕТИ:

- рециклирај, редуцирај, реупотреби
- повторно да ги искористиме работите пред истите да станат отпад
- да не се купува повеќе од потребното
- да се купуваат производи кои се со локално потекло
- да се купуваат производи кои можат да се рециклираат

ЧУВАРИ НА ПРИРОДАТА

ЦЕЛ:

- 👉 Да се запознаат со видовите на отпад
- 👉 Да научат за различните облици за намалување на отпад
- 👉 Да ја развијат свеста за селекција на отпад

ТРАНСПОРТ

СОВЕТИ:

- 👉 да водиме здрав начин на живот - да возиме велосипед
- 👉 да ги намалиме трошоците за живот

ЦЕЛ:

- 👉 да ја подобриме сообраќајната безбедност
- 👉 да придонесеме кон поздрав и поекономичен начин на живот
- 👉 да го подобриме начинот на живеење
- 👉 да ја зголемиме мобилноста на граѓаните
- 👉 да ги мотивираме учениците велосипедот да стане дел од нивното секојдневие
- 👉 да создадеме навика за користење велосипед
- 👉 да ги прошириме знаењата на децата за употребата на велосипедот

ЧУВАРИ НА ПРИРОДАТА

БИО-РАЗНОВИДНОСТ

СОВЕТИ:

- Засади дрво. Засади цвет. Разубави го цел свет.
- Чувај ја природата. Таа ќе ти врати.
- Храни ги птиците во зима

ЧУВАРИ НА ПРИРОДАТА

ЦЕЛ:

- 👉 Да дадат мал придонес во зачувување и облогородување на околината
- 👉 Учениците да станат свесни за значењето на животот свет во природата

ЕКО КАРНЕВАЛ

ЧУВАРИ НА ПРИРОДАТА

ЦЕЛ:

- ⌚ Промовирање на позитивни облици на однесување
- ⌚ Развивање на свест кај учениците за значењето на животната средина
- ⌚ Вклучување на родителите во воспитното образовниот процес

ЕКО НАСТАН

На 05. 06. 2012 год во просториите на Дом на АРМ во 16:00 се одржа завршна манифестија од проектот "Чувари на природата". Воедно се одбележа и Светскиот ден за заштита на животната средина. Училиштата вклучени во пректните активности се претставија со кратки рецитали, скочеви песнички со еколошка содржина. На крај се натпреваруваа во склопување на еко сложувалка.

Овој илустратор е финансиран од страна на: Австриска соработка за развој(ADC) преку грант од проектот Зелен пакет јуниор кој го спроведува Регионалниот центар за животна средина за Централна и Источна Европа(РЕЦ)-Канцеларија во Македонија

financed by
Austrian
Development Cooperation

РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТАР ЗА ЗАШТИТА
НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА
Македонија

МИНИСТЕРСТВО ЗА
ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА
СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНРИАЊЕ

ЕКОЛОШКО ДРУШТВО
Планетум